

УДК 811.111'37'38

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/71-1-31>

Оксана ДАНИЛОВИЧ,

orcid.org/0000-0003-4270-2740

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри іноземних мов для гуманітарних факультетів

Чернівецького національного університету

(Чернівці, Україна) *o.danylovych@chnu.edu.ua*

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЧАСТОТИ ВЖИВАННЯ НА СЕМАНТИЧНОМУ РІВНІ У ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ, НАУКОВОМУ ТА ХУДОЖНЬОМУ СТИЛЯХ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Стаття присвячена дослідженню порівняльної характеристики частоти вживання на семантичному рівні у публіцистичному, науковому та художньому стилях. Мета статті – дослідити та зіставити частоту вживання ЛСГ прикметників з ЛСГ іменників у трьох стилях. Досліджувалась частота 22 груп прикметників. Кожен стиль характеризується своїми особливостями, притаманними рисами та виявляє свою своєрідність через частоту вживання. Частота вживання виявила специфічні характеристики кожного стилю. Так у публіцистичному виокремлюються такі ознаки: "Оцінка вартості, значення, якості та функції", "Національна приналежність", "Адміністративні, регіональні, класові розмежування. Для художнього стилю визначаються "Вік, час", "Колір, "Емоційний стан, почуття", "Природний та фізичний стан", "Риси характеру, звички", "Поведінка та дії по відношенню до об'єкта", "Зовнішність людини", "Оцінка розумових здібностей людини, "Температура". Для наукового стилю характерні "Інтенсивність та міра", "Оцінка об'єкта щодо протяжності, відстані, тривалості", "За складом, матеріалом. Було виявлено ознаки "За сферою діяльності", "За географічним положенням", які характерні для публіцистичного та наукового. Спільні ознаки для наукового та художнього стилів "Оцінка об'єкта за формою, об'ємом, величиною", "Оцінка об'єкта порівняно з ознаками інших предметів". Слід відмітити, що ознаки об'єкта порівнюються в усіх стилях, але частіше в науковому. Причиною цього є необхідність не тільки фіксувати результати наукового розвитку, досліджень, але й порівнювати отримані результати з іншими. Тому порівняння результатів важливе для об'єктивності отриманих даних та висновків. Виділяються ознаки з низькою частотою вживання для 3 стилів: "Релігія, раса", "Швидкість", "Оцінка функціональної діяльності органів та частин тіла". Отже, дослідження частотності слів у різних вже утворених у мовленні сполученнях відбиває зберігання у мові того, що було, стає, таким чином, і показником його потенційних можливостей у майбутньому.

Ключові слова: частота вживання, прикметник, іменник, лексико-семантична група.

Oksana DANYLOVYCH,

orcid.org/0000-0003-4270-2740

Candidate of Philological Sciences,

Associate Professor at the Department of Foreign Languages for Humanities

Chernivtsi National University

(Chernivtsi, Ukraine) *o.danylovych@chnu.edu.ua*

A COMPARATIVE CHARACTERISTIC OF USAGE FREQUENCY ON THE SEMANTIC LEVEL IN THE PUBLICISTIC, SCIENTIFIC AND BELLE-LETTRES STYLES OF THE MODERN ENGLISH LANGUAGE

The article is dedicated to the investigation of a comparative characteristic of usage frequency on the semantic level in the publicistic, scientific and belle-lettres styles. **The goal** is to study and compare usage frequency of lexical-semantic groups (LSG) of adjectives with LSG of nouns in 3 styles. Usage frequency of 22 groups of adjectives were studied. Every style is characterized by its own peculiarities and shows its unique features in usage frequency. Usage frequency showed specific characteristic features for every style. The following signs were determined for the publicistic style as "Estimation of value, meaning, quality and function", "Nationality", "Administrative, regional, class distinctions". For the belle-lettres style such LSG of adjectives were distinguished as "Age, time", "Colour", "Emotional state, feelings", "Natural and physical state", "Traits of character, habits", "Behaviour and actions to the object", "Appearance", "Estimation of mental abilities of a man", "Temperature". The scientific style is characterised by "Intensity and measure", "Estimation of the object by space, distance, duration", "Composition and material". Such signs as "Field of activity", "Geographical position" were characterised for the publicistic and scientific styles. Common signs for the scientific and belle-lettres styles were found as "Estimation of the object by form, volume, size", "Estimation of the object in comparison with signs of others". Signs of the object are compared in all styles but more often it is in the scientific style as there is a necessity

not only to state results of the scientific development, investigations but to compare the received results with others. That's why the comparison of the results is important for the objectivity of the received data and conclusions. Signs with a low usage frequency as "Religion, race", "Speed", "Estimation of functional activity of organs and parts of the body" were determined for three styles. So the investigation of usage frequency of different already existed collocations in speech reflects preservation in language of what it was and hence becomes the index of its potential possibilities in future.

Key words: usage frequency, adjective, noun, lexical-semantic group.

Постановка проблеми. Актуальним залишається вивчення лексико-семантичної організації лексики щодо визначення законів, дослідження функціонування відношень між знаками, визначення їх специфічних рис, закономірностей та змін.

Й. Трір підкреслює взаємопов'язаність усіх членів мовної структури: "У мові ніщо не існує самостійно, незалежно. Оскільки утворення структури мови складає основний її зміст, її сутність, усі лінгвістичні компоненти є результатом процесу утворення (членування) цієї структури. Кінцеве значення кожного компонента визначається остаточно і тільки за його відношенням та функціями у межах всієї лінгвістичної структури" (Трір, 1934: 25).

Системне вивчення лексики передбачає членування лексико-семантичної системи на семантичні поля, лексико-семантичні групи (ЛСГ), синонімічні ряди, тематичні ряди і т.д. ЛСГ є сукупностями слів, які об'єднані за принципом наявності в них загальної семантичної ознаки, первісного значення, що виступає як інваріант, а сполучуваність лексем через свої зв'язки виявляються як варіанти. У ЛСГ елементи зв'язані та об'єднані внутрішньомовними відношеннями. «Лексичний склад мови отримує системний опис, суть якого становить виявлення, а також репрезентація відношень та зв'язків між словами у межах лексико-семантичних груп» (Широков, 2011: 32).

Слово у взаємодії з іншими лексичними одиницями вступає у різні відносини: на синтагматичному рівні – лінійні відношення, на парадигматичному рівні – нелінійні відношення. Синтагматичні відношення – це здатність мовних елементів поєднуватися. Вони завжди реалізуються між одиницями, які розташовуються одна за одною.

Аналіз досліджень. Синтагматичні відношення стали об'єктом аналізу у працях багатьох науковців: М.П. Кочергана, В.В. Левицького, Ю.М. Караулова, А.А. Уфимцевої, Л.В. Бистрової, В.І. Кодухова, В.Г. Гака, Н.П. Дарчук, Н.Ф. Клименко, Є.А. Карпіловської, Т. Венкель, Р. Мельник, О. Лех, О. Кудрявцевої, Г. Гікової, тощо. Багато уваги приділяється висвітленню синтагматики в роботах К. Бірмана, М. Зальгрена, Р. Раппа, В. Чиу, Ф. Сана, К. Юн, А. Круз, Н. Еванс, К. Джонсона,

Л. Бремса, М. Коллінза, Р. Кнесера, Г. Нея, Р. Грін, П. Фабер, Р. Майрал.

Матеріалом **публіцистичного стилю** слугує суцільна вибірка сполучуваності прикметників з іменниками з газетно-публіцистичних текстів англійських та американських газет (the Times, the Independent, the Guardian, the Washington Post, the New York Times, the Los Angeles Times). Усього отримано 10137 синтагм. У **науковому стилі** суцільна вибірка представлена на матеріалі наукових статей із різних галузей природничих і гуманітарних дисциплін: фізики, астрономії, хімії, біології, математики, юриспруденції, соціології, лінгвістики, літературознавства з англійських та американських наукових журналів: The SPIE Magazine of Photonics Technologies and Application, The Scientific American, The Atmospheric Chemistry and Physics, The American Spectator, The Journal of the American Mathematical Society, The Independent Review, The Federal Communications Law Journal, The Law Journal UK, The Journal of English Linguistics, The Phonetica, The Sign Systems Studies із загальним обсягом 10100 словосполучень прикметників з іменниками. У **художньому стилі** суцільна вибірка здійснена на матеріалі з творів сучасних англійських та американських письменників J. Archer, A. Fine, W. Holden, T. Parsons, J.K. Rowling, M. Blake, J. Grisham, J. Michener, J. Ball, J.A. Rice (1980–2005 pp.) загальним обсягом 10100 синтагм.

Була досліджена частота вживання у публіцистичному (Данилович, 2004), науковому (Данилович, 2008) та художньому (Данилович, 2010) стилях, проте, невивченою залишається порівняльна характеристика частоти вживання, що зумовлює **актуальність** нашого дослідження.

Мета статті – дослідити та зіставити частоту вживання ЛСГ прикметників з ЛСГ іменників у публіцистичному, науковому та художньому стилях. **Об'єктом** є порівняння частоти вживання на семантичному рівні.

Виклад основного матеріалу. У лінгвістиці розрізняють три види сполучуваності: семантичну (на рівні підкласу слів); синтаксичну (на рівні класу слів) та лексичну (на рівні окремого слова) (Данилович, 2008: 110).

Частота вживання – число, яке вказує, скільки разів зустрілася певна одиниця у вибірці (Перебийніс, 2001: 33).

Порівняльна характеристика частоти вживання у 3-х стилях

	Публіцистичний стиль	Науковий стиль	Художній стиль
1. За сферою діяльності об'єкта	2879	2466	318
2. Вартість, значення, якості та функції	2469	1157	554
3. Вік, час	1055	590	1178
4. Національна приналежність	886	127	240
5. Форма, обсяг, величина	719	1214	1167
6. Адміністративні, регіональні, класові розмежування	371	108	79
7. Порівняння об'єкта з ознаками інших предметів	298	2693	1851
8. За географічним положенням	285	270	81
9. Інтенсивність, міра	269	462	170
10. Просторова оцінка щодо протяжності, відстані, тривалості	237	285	182
11. Колір та яскравість	126	4	724
12. Емоційний стан та почуття	102	51	809
13. Поведінка та дії по відношенню до об'єкта	99	48	540
14. За складом, матеріалом об'єкта	74	342	193
15. Природний та фізичний стан	73	193	961
16. Риси характеру, звички та інші властивості людини	61	9	291
17. Релігія, раса	55	0	48
18. Швидкість	38	18	41
19. Зовнішність людини	18	0	483
20. Оцінка розумових здібностей людини	11	25	100
21. Температура	9	21	122
22. Оцінка функціональної діяльності органів та частин тіла	3	3	12

Як видно з таблиці, частоти вживання ЛСГ прикметників різняться відповідно до стилю, що, в свою чергу, показує особливість кожного стилю, зумовлену вживанням певних ЛСГ прикметників, які допомагають функціям кожного стилю реалізуватися та виявити свою своєрідність. Порівня-

ємо вживання кожної ЛСГ прикметників в художньому, публіцистичному і науковому стилях.

1. ЛСГ прикметників *"За сферою діяльності"*. Найбільша частота вживання спостерігається у публіцистичному стилі – 2879, дещо нижчий показник зафіксований для наукового стилю – 2466 і з невисокою частотою вживання характеризується художній стиль – 318. Через дані частоти проявляються потреби кожного стилю. Широта охоплює галузі, які публіцистичний стиль освітлює. Він обов'язково вказує та спрямовує увагу читача у достатньо об'ємній інформації подій. Для наукового стилю ознака *"За сферою діяльності"* також є обов'язковою, якщо не першочерговою. Дещо нижчий показник частоти пояснюється тим, що галузь науки, область проведення дослідження вказується одразу у статті чи науковій роботі і необхідність їх повторення, таким чином, знімається. У художньому стилі така ознака не є визначальною, оскільки предметом опису є людина з її внутрішнім світом та стосунками із зовнішнім оточенням.

2. У ЛСГ прикметників *"Оцінка вартості, значення, якості та функції"* спостерігається при порівнянні стилів пропорційне збільшення частоти вживання приблизно у 2 рази. Так, у художньому стилі зафіксована частота вживання – 554, у науковому – 1157, у публіцистичному – 2469. Це свідчить про те, що в публіцистичному стилі необхідно обов'язково вказувати на ознаку вартості і значення, якості, ніби цілеспрямовано вести читача, нав'язувати йому бачення, відношення до події через засоби масової інформації, в нашому випадку газети. Це зумовлюється однією з функцій ЗМІ: впливом на масову свідомість та її маніпулюванням. У науковому стилі ця ознака є однією з першочергових, проте не такою пріоритетною, як у публіцистичному стилі, через відсутність політизованості та заангажованості. У науковому стилі підкреслюється пряма функція того чи іншого винаходу, тобто його значення та вартість. У два рази менший показник частоти вживання зумовлюється, в першу чергу, тим, що вартість та значення винаходу, дослідження можна визначити описово, тобто, через його користь для людини. А в публіцистичному стилі необхідно надавати точне значення, не залишаючи місця для вибору читача. Найменша частота зафіксована для художнього стилю, що зумовлюється тим, що сама ситуація, опис подій, поведінки, досвід читача, його відчуття добра та зла створює оцінку образу героя, його думок, вчинків. Автор не хоче нав'язувати свою думку, оцінку, віддаючи це на розсуд читача.

3. ЛСГ прикметників *"Вік, час"*. Порівняння частот трьох стилів виявило, що найбільшу частоту має художній стиль (1178), незначно уступає йому показник частоти в публіцистичному стилі (1055) і в два рази меншою є частота в науковому стилі (590). Хоча всі три показники досить високі порівняно з іншими ЛСГ прикметників, такий розподіл частот зумовлюється диференціацією стилів та їх пріоритетами. Для пояснення частоти вживання нам необхідно розглянути широту сполучуваності даних ЛСГ прикметників у трьох стилях. Порівняння показало, що дана ЛСГ прикметників у художньому стилі сполучується з 19 ЛСГ іменників, у публіцистичному стилі з 15 ЛСГ іменників, а в науковому – з 13 ЛСГ іменників. По-друге, більша наповненість спостерігається у художньому стилі. По-третє, високу частоту сполучуваності у художньому стилі виявляють всі ЛСГ іменників, які позначають людей, на відміну від публіцистичного та наукового стилів. Отже, можна зауважити, що частота вживання залежить від стилю.

4. ЛСГ прикметників *"Національна приналежність"*. Показники частоти вживання у публіцистичному стилі – 886, художньому – 240, науковому – 127. Потреба в ознаці національної приналежності найбільше притаманна публіцистичному стилю, оскільки освітлюються події в різних країнах. Без надання цієї ознаки інформація була б неповною, а інколи незрозумілою, тому вказівка на національну приналежність є однією з пріоритетних у публіцистичному стилі. У художньому та науковому стилях показники частоти вживання значно менші. Тут не проявляється така суттєва потреба, як у публіцистичному стилі.

5. ЛСГ прикметників *"Оцінка об'єкта за формою, об'ємом, величиною"*. За даною ознакою найвищий показник частоти має науковий стиль (1214), і це не дивно, оскільки однією з перших ознак, за якою характеризується об'єкт, є його форма, величина. Обов'язковою рисою, притаманною даному стилю, є порівняння об'єкта за формою, величиною з іншими і на основі цього прийняття рішень, висування припущень, гіпотез, формування висновків. У художньому стилі частота вживання також є високою (1167), хоча показник дещо менший. Це свідчить про те, що дана ознака є важливою для художнього стилю, однак для наукового стилю вона є основною, невід'ємною. Високий, але значно нижчий показник частоти вживання був зафіксований для публіцистичного стилю (719).

6. ЛСГ прикметників *"Адміністративні, регіональні, класові розмежування"*. Пріоритетною є

ця ознака для публіцистичного стилю, де частота вживання дорівнює 371. Першочерговість даної характеристики для публіцистичного стилю очевидна, оскільки внутрішня та зовнішня політика займає перші шпальти газет та стала невід'ємною частиною в житті кожного громадянина та суспільства в цілому. Опис суспільства за його структурною організацією, поділом влади є характерною рисою для публіцистичного стилю. Невисокі показники частоти відмічаємо для наукового (108) та художнього стилів (79), оскільки дана ознака є тут другорядною.

7. ЛСГ прикметників *"Оцінка об'єкта порівняно з ознаками інших предметів"*. Найвищий показник частоти має науковий стиль (2693), дещо нижчий – художній стиль (1851), найменша частота зафіксована у публіцистичному стилі (298). Слід відмітити, що ознаки об'єкта порівнюються в усіх стилях, але частіше в науковому. Причиною цього є необхідність не тільки фіксувати результати наукового розвитку, досліджень, але й порівнювати отримані результати з іншими, отриманими попередниками чи іншим вченими. Тому порівняння результатів важливе для об'єктивності отриманих даних та висновків. Художній стиль не виділяється такою ж самою потребою, як науковий стиль, але високий показник частоти вживання вказує на те, що дана ознака є також визначальною. Це пояснюється тим, що в художньому стилі автор порівнює людей, їх риси, вчинки, тим самим змальовуючи образ яскраво, роблячи його чітким та живим. Так само автор надає перевагу порівнянню предметів, подій тощо, щоб зробити їх реальними, легкими для уяви. Найменший показник зафіксовано в публіцистичному стилі, оскільки тут переважає приписування конкретної оцінки.

8. ЛСГ прикметників *"За географічним положенням"*. Майже однакові частоти вживання мають публіцистичний стиль (285) та науковий (270), хоча такі показники частоти не є високими, оскільки ознака за географічним положенням не є основною характеристикою. Проте вона необхідна при протиставленні частин світу та для конкретизації положення, розміщення об'єкта. В деяких випадках, без вживання прикметників цієї ЛСГ, зміст стає незрозумілим. Наявність об'єктів, що характеризуються за такою ознакою, а також відповідне протиставлення за цією ознакою, зумовлює необхідність надавати таку характеристику. У 4 рази меншою є частота вживання цієї ЛСГ у художньому стилі (81), вона не є основною для нього.

9. ЛСГ прикметників *"Інтенсивність, міра"* характеризується різною частотою вживання: для

публіцистичного стилю вона становить 269, найвищий показник вживання має науковий стиль – 462, найнижчий зафіксовано у художньому – 170. Це свідчить про те, що для наукового стилю інтенсивність та міра є суттєвою ознакою, одним із показників, за яким характеризується об'єкт. Ця ознака може виявитися єдиною диференційною рисою, на основі якої робиться висновок у науковому стилі. Для публіцистичного та художнього стилів інтенсивність та міра є другорядними.

10. ЛСГ прикметників "*Оцінка об'єкта щодо протяжності, відстані, тривалості*". Всі три стилі характеризуються невисокими показниками. Найвищий з них зафіксований для наукового стилю (285), дещо нижчі для публіцистичного (237) та художнього (182). Для наукового стилю ця ознака більш характерна, оскільки вимагається точна та обов'язкова вказівка на тривалість чи протяжність певного параметру тощо, тобто береться до уваги інформація, яка може розкрити характеристики об'єкту, показати його з іншого ракурсу. Для публіцистичного та художнього стилів така ознака є другорядною.

11. ЛСГ прикметників "*Колір та яскравість*". Показники частоти вживання для трьох стилів відчутно різняться: художній (724), публіцистичний (126), науковий (4). Це свідчить про те, що дана ознака не притаманна для наукового та мало притаманна для публіцистичного стилів. Дана ознака притаманна художньому стилю, являється однією з основних його рис, оскільки без цієї характеристики створення образу, персонажу, опис предметів, одягу, зовнішності людей був би набагато збіднілішим, простішим та нецікавим, і, найголовніше, не відповідав би дійсності.

12. ЛСГ прикметників "*Емоційний стан, почуття*". Відповідну картину щодо функціонального навантаження відображає наступний розподіл частот: художній (809), науковий (51), публіцистичний (102). Не дивно, що художній стиль має найбільший показник частоти, оскільки основна увага приділяється внутрішньому стану, переживанням персонажів. Змальовування внутрішнього світу та емоційних стосунків з людьми є однією з яскравих сторін, яку художній стиль виявляє в повному обсязі. Опис емоційного стану, почуттів не тільки доповнюють образ героїв, але є суттєвим у розкритті їх характерів, що неодмінно збагачує інформацією читача. Спостерігається певне обмеження щодо опису емоцій у публіцистичному стилі порівняно з художнім. Функції та вимоги публіцистичного стилю накладають свій відбиток на звучення і максимальне уникнення проявів емоцій. По-перше, необережне змальо-

вування емоційного стану може призвести як до конфлікту з людиною, яка описується, так і конфлікту з певною країною, інтереси якої представляє ця особа. По-друге, завданням журналіста є передача об'єктивної інформації, без додавання своїх власних емоцій та свого відношення. Дуже незначну частоту вживання прикметників цієї ЛСГ демонструє науковий стиль (51), оскільки опис емоційного стану і почуттів не входить до завдань наукового стилю (за винятком наукових текстів з психології).

13. Співвідношення стилів за частотою вживання ЛСГ прикметників "*За складом, матеріалом*" є наступним: художній (193), науковий (342) публіцистичний (74). Науковий стиль потребує першочергової інформації про матеріал, з якого зроблений об'єкт, оскільки надається суттєва характеристика об'єкту, на основі якої впливають певні його риси та якості. У науковому стилі дається опис об'єкту одразу, для того, щоб уявити всі його характеристики і правильно усвідомити. У художньому стилі ця ознака може повторюватися з метою виділення об'єкта від інших чи у випадках, коли вона суттєво впливає на ситуацію. У публіцистичному стилі дана ознака є другорядною, вона вводить додаткову характеристику.

14. ЛСГ прикметників "*Природний та фізичний стан*" виділяється переважаючою частотою у художньому стилі (961) порівняно з науковим (193) та публіцистичним (73). Дана ознака є вирішальною у художньому стилі, оскільки увага приділяється опису стану як результат попередніх дій чи є причиною наступних подій. Для наукового стилю ця ознака не є пріоритетною, але важливою. Можна зазначити, що характеристика природного та фізичного стану використовується тільки для констатації факту в публіцистичному стилі, в основному, в сполученнях з прикметниками, як *dead / alive*.

15. ЛСГ прикметників "*Риси характеру, звички*". Для цієї ознаки спостерігається вражаюча різниця між частотою вживання: художній стиль – 291, науковий – 9, публіцистичний – 61. Можна констатувати, що така характеристика є важливою для художнього стилю, другорядною для публіцистичного і непритаманною для наукового, що продиктовано виключно вимогами кожного зі стилів.

16. ЛСГ прикметників "*Поведінка та дії по відношенню до об'єкта*" демонструє наступну частоту вживання: художній стиль – 540, публіцистичний – 99, науковий – 48. Такий розподіл частот виявляє потреби кожного зі стилів. Художній стиль не може обійтись без цієї характерис-

тики, оскільки поведінка людини, її відношення до інших людей та реакції на події є вкрай необхідними. Вони розкривають не тільки внутрішній стан людини, але й образ персонажу в цілому. Дещо менш актуальною вона виявляється для публіцистичного стилю, де констатація фактів, подій передбачає певне ставлення з боку читачів. Однак, спостерігається зосередження уваги на характеристиці поведінки та відношення, коли вони є несподіваними або ключовими в передачі інформації і призводять до нових висновків чи сприяють розвитку подій. Зовсім нехарактерне вживання прикметників цієї ЛСГ для наукового стилю, який обмежує наявність будь-яких емоцій чи суб'єктивної оцінки і вимагає тільки об'єктивного переконання фактами.

17. ЛСГ прикметників *"Релігія, раса"*. Відмічаються низькі частоти вживання для публіцистичного стилю (55), художнього (48) та її відсутність для наукового (0). Вірогідно, така ознака не притаманна жодному з досліджуваних нами стилів, оскільки релігія, расова диференціація не були предметом дослідження в нашій вибірці. Ця категорія належить до вузької спеціалізації, а саме, філософії, історії, соціології. У публіцистичному стилі зафіксовані прикметники даної ознаки саме у статтях про релігійні конфлікти, в художньому стилі – як відмінність людей за релігією чи расою.

18. ЛСГ прикметників *"Швидкість"*. Ця ознака характеризується низькою частотою у всіх стилях: художньому (41), публіцистичному (38), науковому (18). Частота зображуваних подій відображує ознаку швидкості як другорядну.

19. ЛСГ прикметників *"Зовнішність людини"*. У художньому стилі зафіксовано найвищий показник вживання – (483), у публіцистичному – (18), в науковому стилі прикметники цієї ЛСГ не вживаються. Можемо зазначити, що такі результати зумовлені також стильовим фактором. Так, у науковому стилі взагалі не прийнято описувати зовнішність людини, хіба тільки у випадках медичного дослідження. У публіцистичному стилі прикметники цієї ЛСГ вживаються з метою концентрації уваги на тому чи іншому політичному діячеві чи як наслідки певних дій: опис життя людей в осередку війни, бомбардування, переслідування тощо. Для художнього стилю така характеристика є пріоритетною, оскільки центр уваги зосереджується на людині, описом зовнішності вводиться персонаж, зовнішність надає інформацію не тільки про вигляд людини (гарний/ негарний, приємний /неприємний), але також про вік, спосіб життя людини, окремі риси характеру та поведінки.

20. ЛСГ прикметників *"Температура"*. Досить незвичайним виявився розподіл частот з такою ознакою: художній стиль (122), науковий (21), публіцистичний (9).

21. ЛСГ прикметників *"Оцінка розумових здібностей людини"*. Значну перевагу має тут художній стиль (100), низькі показники зафіксовано для наукового стилю (25) та публіцистичного (11). Цілком закономірне переважання прикметників цієї ЛСГ у художньому стилі. Стосовно публіцистичного та наукового стилів низька частота вживання зумовлюється заборонаю надання оцінки. Журналісти і науковці задовольняються тільки натяками та непрямими характеристиками осіб.

22. ЛСГ прикметників *"Оцінка функціональної діяльності органів та частин тіла"*. Всі три стилі мають найнижчі показники частоти вживання. Це говорить про те, що дана ознака не є характерною для них.

Висновки: кожен стиль характеризується своїми особливостями, притаманними рисами та виявляє свою своєрідність через частоту вживання. Частота вживання виявила специфічні характеристики кожного стилю при порівнянні публіцистичного, наукового та художнього стилів. Так у **публіцистичному** виокремлюються такі ознаки: *"Оцінка вартості, значення, якості та функції"*, як необхідність ведення читача, надання йому оціночної інформації, її значеннєвості, *"Національна приналежність"*, як одна з першочергових ознак для орієнтування де відбуваються події чи з ким пов'язана подія, *"Адміністративні, регіональні, класові розмежування"* для опису суспільства за його структурною організацією, поділом влади.

Для **художнього стилю** *"Вік, час"*, *"Колір та яскравість"* являється однією з основних його рис, оскільки без цієї характеристики створення образу, персонажу, опис предметів, одягу, зовнішності людей був би набагато збіднілішим, простішим та нецікавим, і, найголовніше, не відповідав би дійсності, *"Емоційний стан, почуття"* змальовує внутрішній світ та емоційні стосунки з людьми є однією з яскравих сторін, яку художній стиль виявляє в повному обсязі. *"Природний та фізичний стан"* - дана ознака є вирішальною у художньому стилі, оскільки увага приділяється опису стану як результат попередніх дій чи є причиною наступних подій. Художній стиль домінує в частоті вживання за ознаками, які характеризують людину як *"Риси характеру, звички"*, *"Поведінка та дії по відношенню до об'єкта"*, *"Зовнішність людини"* та *"Оцінка розумових здібностей людини"*. Вони є важливими і притаманними характеристиками для художнього стилю. Худож-

ній стиль має значну перевагу в частоті вживання за ознакою "Температура".

Для наукового стилю "Інтенсивність та міра" є суттєвою ознакою, одним із показників, за яким характеризується об'єкт. Хоча всі три стилі характеризуються невисокими показниками для ЛСГ "Оцінка об'єкта щодо протяжності, відстані, тривалості", для наукового стилю ця ознака більш характерна, оскільки вимагається точна та обов'язкова вказівка на тривалість чи протяжність певного параметру тощо, тобто береться до уваги інформація, яка може розкрити характеристики об'єкту, показати його з іншого ракурсу. "За складом, матеріалом" науковий стиль потребує першочергової інформації про матеріал, з якого зроблений об'єкт, оскільки надається суттєва характеристика об'єкту, на основі якої впливають певні його риси та якості.

Були виявлені ознаки, які характерні для двох стилів публіцистичний та науковий: "За сферою діяльності", де найбільша частота вживання спостерігається у публіцистичному стилі, тому що він обов'язково вказує та спрямовує увагу читача у достатньо об'ємній інформації подій. Для наукового стилю ознака "За сферою діяльності" також є обов'язковою, якщо не першочерговою. Спільні ознаки для наукового та художнього стилів "Оцінка об'єкта за формою, об'ємом, величиною" з найвищим показником частоти для науко-

вого стилю, оскільки однією з перших ознак, за якою характеризується об'єкт, є його форма, величина. Дана ознака є важливою для художнього стилю, однак для наукового стилю вона є основною, невід'ємною. "Оцінка об'єкта порівняно з ознаками інших предметів". Слід відмітити, що ознаки об'єкта порівнюються в усіх стилях, але частіше в науковому. Причиною цього є необхідність не тільки фіксувати результати наукового розвитку, досліджень, але й порівнювати отримані результати з іншими, отриманими попередниками чи іншим вченими. Тому порівняння результатів важливе для об'єктивності отриманих даних та висновків. Художній стиль не відрізняється такою ж самою потребою, як науковий стиль, але високий показник частоти вживання вказує на те, що дана ознака є також визначальною. Науковий та публіцистичний стилі мають спільну ознаку "За географічним положенням". Хоча для обидвох стилів показники частоти не є високими. Виділяються ознаки з низькою частотою вживання для 3 стилів: "Релігія, раса", "Швидкість", "Оцінка функціональної діяльності органів та частин тіла".

Отже, дослідження частотності слів у різних вже утворених у мовленні сполученнях відбиває зберігання у мові того, що було, стає, таким чином, і показником його потенційних можливостей у майбутньому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Данилович О.Д. Кількісні параметри сполучуваності прикметників з іменниками в англійській пресі. *Науковий вісник Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича*. Германська філологія. 2004. Вип. 206–207. С. 98–112.
2. Данилович О. Семантична сполучуваність ЛСГ прикметників з ЛСГ іменників у науковому стилі. *Науковий вісник Чернівецького університету ім. Юрія Федьковича*. Германська філологія. 2008. Вип. 370–371. С. 109–121.
3. Данилович О. Особливості сполучуваності ЛСГ прикметників із ЛСГ іменників у художньому стилі сучасної англійської. *Науковий вісник Чернівецького університету ім. Юрія Федьковича*. Германська філологія. 2010. Вип. 531 С. 98–112.
4. Перебийніс В.І. Статистичні методи для лінгвістів. Вінниця: Нова книга, 2001. 168 с.
5. Trier J. Das sprachliche Feld. Eine Auseinandersetzung. *Neue Jahrbücher für Wissenschaft und Jugendbildung*. 1934. S. 25–78.
6. Широков В. А. Комп'ютерна лексикографія. К.: Наук. думка, 2011. 347 с.

REFERENCES

1. Danylovych O. (2004) Kilkisni parametry spoluchuvanosti prykmetnykiv z imen-nykamy v anhliiskii presi. [Quantitative parameters of combinability of adjectives with nouns in English press]. *Naukovyi visnyk Chernivetskoho natsionalnoho universytetu im. Yurii Fedkovycha*. Hermanska filolohiia. 2004. Vyp. 206–207. S. 98–112. [in Ukrainian].
2. Danylovych O. (2008) Semantychna spoluchuvanist LSH prykmetnykiv z LSH imennykiv u naukovomu styli. [Semantic combinability of LSG of adjectives with LSG of nouns in the scientific style]. *Naukovyi visnyk Chernivetskoho universytetu im. Yurii Fedkovycha*. Hermanska filolohiia. 2008. Vyp. 370–371. S. 109–121. [in Ukrainian].
3. Danylovych O. (2010) Osoblyvosti spoluchuvanosti LSH prykmetnykiv iz LSH imennykiv u khudozhnomu styli suchasnoi anhliiskoi. [Peculiarities of combinability of LSG of adjectives with LSG of nouns in the belle-lettres style of the modern English language]. *Naukovyi visnyk Chernivetskoho universytetu im. Yurii Fedkovycha*. Hermanska filolohiia. 2010. Vyp. 531 S. 98–112.
4. Perebyinis V.I. (2001) Statystychni metody dlia lnhvystiv. [Statistical methods for linguists] Vinnytsia: Nova knyha, 168 s. [in Ukrainian].
5. Trier J. (1934) Das sprachliche Feld. Eine Auseinandersetzung. [The linguistic field. A dispute] *Neue Jahrbücher für Wissenschaft und Jugendbildung*. 1934. S. 25–78. [in German].
6. Shyrovov V. (2011) Kompiuterna leksykohrafiia. [Computer lexicography] K.: Nauk. dumka, 2011. 347 s. [in Ukrainian].